

Γράμμα στην Καθημερινή του κ. Μαρκιανού-Δανιόλου

Καθημερινή, 26/2/2010

Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και παρ'ολίγον Ναυτιλίας

Η εμπορική ναυτιλία είναι η μοναδική διεθνής εμπορική δραστηριότητα στην οποία διακρίνεται η Ελλάδα σταθερά τα τελευταία 100 χρόνια. Λόγω της σπουδαιότητάς της για την χώρα, η Πολιτεία συνέστησε από νωρίς αυτόνομο διοικητικό φορέα για την προάσπιση των ελληνικών ναυτιλιακών συμφερόντων και των Ελλήνων ναυτικών που, πέραν της οικονομικής έχουν μεγάλη στρατηγική σημασία όπως έχει αποδειχθεί σε καιρούς συρράξεων. Έτσι, συνταχθή αυτοτελές Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας που ιδρύθηκε αρχικά ως Υφυπουργείο το 1936, μετά τον αποχωρισμό του από το μέχρι τότε υφιστάμενο Υπουργείο Ναυτικών και ονομάσθηκε Υπουργείο με τον Α.Ν. 3268/44 το 1944. Την αυτοτέλειά του διατήρησε από τότε έως πρόσφατα, με ένα μικρό διάλειμμα 2 ετών μεταξύ 1971 και 1973 (όταν είχε συγχωνευτεί με το Υπουργείο Συγκοινωνιών), συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας. Κατά τα τελευταία 20 χρόνια η Ελληνική πλοιοκτησία (υπό την ελληνική ή ξένη σημαία) έφθασε να διαχειρίζεται το 20% περίπου του παγκόσμιου εμπορικού στόλου. Η Ελληνική σημαία είναι τέταρτη παγκοσμίως σε αριθμό νηολογησών και πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύοντας το 50% του Ευρωπαϊκού στόλου. Το ναυτιλιακό συνάλλαγμα που εισρέει στη χώρα μας είναι η μεγαλύτερη πηγή συναλλάγματος, ξεπερνώντας κατά πολύ ακόμα και τον τουρισμό που θεωρείται η μοναδική παραγωγική ελληνική "βιομηχανία".

Εν όψει αυτής της επιτυχημένης πορείας (που οι ξένοι αποκαλούν "το ελληνικό θαύμα") θα ανέμενε κανείς από τη νέα κυβέρνηση να διατηρήσει ή και να ενισχύσει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, αν μη τι άλλο, ως αναγνωρισμένη της σπουδαιότητας για την Ελλάδα της εμπορικής αυτής δραστηριότητας και επιπλέον για την προάσπιση των Ελληνικών θέσεων στα διεθνή fora. Αντιθέτως, με το ΠΔ 185/6.10.09 το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας "συγχωνεύθηκε" με τα υπουργεία Οικονομίας και Ανάπτυξης στο νέο υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Παρά το ότι η συγχώνευση αυτή επιχρυσάει να παρουσιασθεί ως αναβάθμιση, στην πράξη το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας έχει καταργηθεί διότι δεν υπάρχει αυτοτελής διοικητική αρχή για να παρακολουθεί έγκαιρα τα θέματα της ελληνικής ναυτιλίας και να δίνει επίκαιρες λύσεις. Είναι ενδεικτικό, εξάλλου, ότι ακόμα και στα ΜΜΕ (κυρίως στο ραδιόφωνο) η αναφορά στη νέα Υπουργό ΚΑ Κατσέλη γίνεται συχνά ως Υπουργού Οικονομίας μόνο, ή (το πολύ) Ανταγωνιστικότητας. Το τελικό χτύπημα επήλθε με την αποξήλωση του λιμενικού σώματος από το τώως Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Το Λιμενικό Σώμα ιδρύθηκε το 1919 με τον νόμο 1753 περί τροποποιήσεως του Νόμου 816/1917 και προσθήκης συναφών διατάξεων. Δυστυχώς λίγοι Έλληνες γνωρίζουν ότι το Λιμενικό Σώμα, πέρα από τα καθαρά αστυνομικού τύπου καθήκοντά του, επιτελεί ένα σημαντικότατο έργο διοικητικής φύσης για την εμπορική μας ναυτιλία. Συγκεκριμένα, αξιωματικοί του λιμενικού σώματος τηρούν τα νηολόγια και ναυτικά υποθηκολόγια σε όλη τη χώρα, τα μητρώα ναυτικών εταιριών, διαχειρίζονται τις προϋποθέσεις νηολόγησης πλοίων υπό το καθεστώς εισαγωγής κεφαλαίων εξωτερικού (ΝΔ 2687/1953), παρακολουθούν τα ζητήματα της ναυτικής εκπαίδευσης και εργασίας, της ναυτιλιακής πολιτικής και ανάπτυξης, στελεχώνουν τα ελληνικά προξενικά λιμεναρχεία σε διάφορες χώρες και συμμετέχουν σε διεθνείς αποστολές εκπροσωπώντας την Ελλάδα σε διεθνείς οργανισμούς ή συναντήσεις. Οι Αξιωματικοί Λ.Σ. ανταποκρίνονται πλήρως και με επιτυχία στην πολυπαικτική αποστολή τους, γιατί συνδυάζουν πανεπιστημιακή μόρφωση και ναυτική εκπαίδευση, λειτουργούν δε με στρατιωτική οργάνωση η οποία δεν επιτρέπει τη χαλάρωση που παρατηρείται σε πολλές άλλες δημόσιες υπηρεσίες. Δεν είναι μάλιστα τυχαίο ότι Γενικός Γραμματέας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού του ΟΗΕ γνωστός ως ΙΜ.Ο. (International Maritime Organization), που έχει την πρωτοβουλία όλων των διεθνών ναυτιλιακών συμβάσεων, είναι σήμερα για δεύτερη θητεία ο Κος Ευθύμιος Μητρόπουλος, πρώην Αξιωματικός Λ.Σ.

Παρά ταύτα, η διοικητική αναμόρφωση που έγινε με το ΠΔ 184/6.10.09 αποξελύνει το ΛΣ από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και το θέτει υπό το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, περιορίζοντάς το έτσι σε αστυνομικά μόνο καθήκοντα, καταργώντας το πολύτιμο διοικητικό έργο που έως τώρα επιτελούσε στη στήριξη της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας. Αποτέλεσμα αυτής της ρύθμισης είναι να μείνουν όλες οι διευθύνσεις του τώως ΥΕΝ χωρίς καμία απολύτως στελέχωση. Αυτό αναμένεται να προκαλέσει αναταραχή και πολλά προβλήματα διότι θα απαιτηθεί πολύς καιρός ώστε οι όποιοι αντικαταστάτες (κατά πάσα πιθανότητα δημόσιοι υπάλληλοι) να φθάσουν σε ικανοποιητικό επίπεδο γνώσης του αντικείμενου σε έναν τομέα που έχει πολλές ιδιαιτερότητες. Για παράδειγμα, πολλοί αναρωτιούνται γιατί δεν θα μπορούσαν να τηρούν τα νηολόγια και υποθηκολόγια υπάλληλοι σαν αυτούς που τηρούν τα υποθηκοφυλακεία. Ο παραλληλισμός όμως είναι άστοχος διότι δεν λαμβάνει υπόψη την παγκοσμιότητα της εμπορικής ναυτιλίας, αφού ουδέποτε έχει κληθεί υποθηκοφύλακας να εμψύχσει στις 03:00 τα χαράματα για να καταχωρήσει κάποια πράξη, όπως συμβαίνει όταν νηολογείται πλοίο που παραδίδεται σε εργάσιμους ώρες στην Άνω Ανατολή. Εξάλλου, η εμπορική ναυτιλία κινείται σε ένα περιβάλλον διεθνούς ανταγωνισμού που απαιτεί συνεχή παρακολούθηση και άμεσες ενέργειες, και όχι απλώς διάλογο όπως δήλωσε η Υπουργός ΚΑ Κατσέλη σε πρόσφατη συνάντησή της με την Ελληνική Ναυτιλιακή Επιτροπή του Λονδίνου. Είναι λοιπόν πολύ αμφίβολο εάν το τμήμα Ναυτιλίας του νέου Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, υπό την παρούσα μορφή του και αποστερημένο από τα φυσικά στελέχη του θα μπορέσει να ανταποκριθεί στο έργο για το οποίο προορίζεται.

Γιάννης Μαρκιανός-Δανιόλος
Δικηγόρος